

Bruxelles, 17 martie 2025
(OR. en)

7161/25

COH 19

NOTĂ

Sursă:	Președinția
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	O politică de coeziune mai dinamică și strategică: realizarea schimbării în perspectiva actuală și în cea viitoare – <i>Schimb de opinii</i>

În cadrul reuniunii Consiliului Afaceri Generale consacrate politicii de coeziune care va avea loc la 28 martie, miniștrii responsabili cu politica de coeziune sunt invitați să discute tema „O politică de coeziune mai dinamică și strategică: realizarea schimbării în perspectiva actuală și în cea viitoare” pe baza documentului președinției care figurează în anexa la prezenta notă.

Document de informare**pentru reuniunea Consiliului Afaceri Generale consacrată politicii de coeziune****O politică de coeziune mai dinamică și strategică: realizarea schimbării în perspectiva actuală și în cea viitoare**

În ultimele luni, dezbaterile privind posibila formă a următorului cadru financiar multianual (CFM) și a politicii de coeziune în cadrul acestuia a devenit tot mai intensă. La discuție au contribuit toate părțile interesate relevante, reprezentând Comisia Europeană, statele membre, regiunile și autoritățile locale, alte instituții ale UE, precum și organizații universitare și neguvernamentale¹. Principalele concluzii ale dezbaterilor de până acum arată că abordarea bazată pe menținerea statu-quo-ului nu este o opțiune fezabilă în următorul CFM. În ceea ce privește însă soluții mai detaliate, există o varietate de abordări posibile, ceea ce face necesară discutarea de soluții practice și întrunirea unui consens în legătură cu acestea.

¹ Printre altele: Concluziile Consiliului privind politica de coeziune; Declarația comună a miniștrilor responsabili de politica de coeziune, semnată de 11 state membre (BG, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, RO, SK, SI, PL), adoptată în mai 2024 la Praga; Raportul Grupului la nivel înalt privind viitorul politicii de coeziune; cel de al nouălea raport privind coeziunea, împreună cu concluziile Consiliului referitoare la acesta, adoptate în iunie 2024; raportul lui E. Letta: „Much More Than A Market” (Mult mai mult decât o piață); Concluziile Consiliului privind viitorul politicii de coeziune.

Comisia Europeană a propus un set de obiective și priorități principale ale UE pentru următorii ani². **Printre acestea se numără necesitatea de a lua măsuri îndrăznețe pentru a asigura o prosperitate sustenabilă, competitivitatea, democrația, securitatea, apărarea și reziliența, protejând în același timp valorile UE. Competitivitatea** a fost menționată ca unul dintre principalele obiective ale UE, subliniindu-se că aceasta **va fi prioritatea centrală a mandatului Comisiei Europene**. Unul dintre fundamentele competitivității Europei sunt cetățenii săi și, în consecință, necesitatea de a **promova competențele și locurile de muncă de calitate** are o importanță esențială. În plus, în contextul evoluției situației geopolitice, **apărarea europeană** a câștigat, la rândul ei, importanță, așa cum a confirmat recent Consiliul European³. Comisia a indicat posibile acțiuni pentru simplificarea și reducerea sarcinilor administrative, pentru promovarea rapidității și flexibilității punerii în aplicare a politicilor și pentru o mai bună coordonare a politicilor la nivelul UE și la nivel național. Cadrul de reglementare al UE urmează să fie analizat și adaptat pentru a răspunde mai bine nevoilor cetățenilor și ale întreprinderilor, precum și pentru a executa fondurile UE în timp util și în mod eficace.

² Comisia Europeană, 2025, *Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: O Busolă pentru competitivitatea UE*, COM(2025) 30 final; *Programul de lucru al Comisiei pentru 2025 – Progresăm împreună: o Uniune mai ambițioasă, mai simplă și mai rapidă*, COM(2025) 45 final; *Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, O Europă mai simplă și mai rapidă: comunicare privind punerea în aplicare și simplificarea*, COM(2025) 47 final; scrisoarea președintei Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, 4 martie 2025 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_684, *Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: Uniunea competențelor*, COM(2025) 90 final.

³ Concluziile Consiliului European privind apărarea europeană, 6 martie 2025.

Comunicarea privind calea către următorul cadru financiar multianual, publicată în februarie 2025⁴, indică faptul că viitorul buget al UE ar trebui să acorde prioritate abordării provocărilor comune, în cazul cărora cheltuielile la nivel european oferă cea mai mare valoare adăugată. Comunicarea subliniază foarte clar că „**[î]ndeplinirea priorităților UE trebuie realizată în comun – statele membre și regiunile lor** conturează multe dintre investițiile UE pe teren, iar bugetul UE sprijină și stimulează acțiunile acestora.” O mai bună punere în aplicare a unei abordări care să urmărească performanța este evidențiată ca o soluție pentru creșterea eficienței și a rapidității punerii în aplicare.

În același document, Comisia Europeană propune și o nouă abordare pentru a moderniza bugetul UE, care ar trebui să prezinte, printre altele, „**un plan pentru fiecare țară, însoțit de reforme și investiții esențiale, axat pe prioritățile noastre comune, inclusiv pe promovarea coeziunii economice, sociale și teritoriale**”. Comisia a subliniat că o „politică consolidată de coeziune și creștere, în centrul căreia să se afle regiunile, trebuie concepută și pusă în aplicare în parteneriat cu autoritățile naționale, regionale și locale”, însă modul în care acest lucru ar putea fi realizat în practică necesită explicații suplimentare.

Potrivit Comisiei, ideea unui astfel de plan ar putea oferi posibilități de îmbunătățire a coordonării dintre politicile UE și cele naționale, ar putea asigura sinergia între acestea și ar putea stimula schimbări structurale (în statele membre și în regiuni), cu condiția ca acesta să fie corelat cu unificarea și simplificarea normelor de punere în aplicare. Există însă o lipsă de claritate în ceea ce privește propunerea de includere a reformelor și a investițiilor în planurile de țară, în special în contextul învățămintelor desprinse din punerea în aplicare a reformelor în cadrul planurilor de redresare și reziliență, precum și dificultăți în ceea ce privește definirea unui rol adecvat pentru regiuni în acest model. În plus, și posibilul impact al acestei noi abordări asupra disparităților regionale din interiorul unei țări și rolul autorităților locale și regionale sunt neclare și pot suscita îngrijorări în legătură cu aplicarea unei soluții universale. Este deci necesar ca statele membre să reflecteze asupra modului în care politica de coeziune ar trebui pusă în aplicare în perspectiva financiară post-2027 și să îl discute, îndeosebi ținând seama de propunerile Comisiei în ceea ce privește prioritățile UE, metoda de realizare și poziția politicii de coeziune în aceste propuneri.

⁴ *Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: Calea către următorul cadru financiar multianual, COM(2025) 46 final.*

Având în vedere intensificarea reflecției în legătură cu modul în care ar putea fi aliniată acțiunile și politicile la noile priorități ale UE propuse de Comisie, **pare oportun ca și politica de coeziune să fie modernizată încă din actualul CFM, în cursul evaluării la jumătatea perioadei a programelor politicii de coeziune, aflată în desfășurare.** Adaptarea actualei politici de coeziune la provocările comune ar necesita efortul tuturor părților interesate relevante de la nivelul UE, de la nivel național și regional pentru a reorienta și a accelera punerea în aplicare și obținerea de rezultate în cadrul politicii de coeziune.

În acest context, Comisia a subliniat că **evaluarea la jumătatea perioadei a programelor politicii de coeziune**, aflată în desfășurare, ar putea oferi o bună ocazie de aliniere a politicii de coeziune la nevoile emergente și la prioritățile UE, în special în vederea stimulării competitivității UE, a rezilienței, a consolidării securității și a simplificării procedurilor. În același timp, este evidențiată necesitatea de a înregistra progrese în ceea ce privește inițiativele-cheie ale UE, cum ar fi accesul la locuințe sustenabile și la prețuri accesibile sau consolidarea capacităților de apărare în UE⁵. Evaluarea la jumătatea perioadei a politicii de coeziune, aflată în desfășurare, ar putea fi utilizată și ca o ocazie de a reflecta asupra unor mijloace, posibilități și stimulente suplimentare în scopuri de apărare⁶, incluzând nu numai infrastructura cu dublă utilizare, ci și scopuri militare propriu-zise. Prin urmare, **este necesar să se reflecteze asupra modalităților de urmărire a obiectivului de coeziune, abordând în același timp principalele provocări, cum ar fi consolidarea competitivității, a rezilienței, a securității și a apărării la nivelul UE, la nivel național, regional și local, pe termen scurt și lung.**

⁵ Printre altele: Discursul vicepreședintelui executiv Raffaele Fitto în cadrul conferinței „Calea europeană de creștere: o politică de creștere pentru o Europă sigură, rezilientă și competitivă la nivel mondial”, discursul vicepreședintelui executiv Raffaele Fitto privind viitorul politicii de coeziune în cadrul Comisiei pentru dezvoltare regională a Parlamentului European – REGI, Comisia Europeană, 2025; scrisoarea președintei Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, 4 martie 2025
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_684

⁶ Concluziile Consiliului European privind apărarea europeană, 6 martie 2025.

Discuția din cadrul reuniunii oficiale a miniștrilor responsabili cu politica de coeziune urmărește să exploreze posibilele modalități de consolidare a politicii de coeziune. Nu există nicio îndoială că viitoarea politică de coeziune ar trebui să evolueze și să fie mai bine aliniată la prioritățile comune ale UE. În același timp însă, obiectivul său principal, și anume realizarea coeziunii sociale, economice și teritoriale, trebuie păstrat și consolidat suplimentar.

Pentru a orienta dezbaterile din cadrul reuniunii Consiliului Afaceri Generale în formatul „Coeziune”, președinția poloneză invită miniștrii să își împărtășească opinia cu privire la întrebările de mai jos. Aceste întrebări vor fi abordate în cadrul unei singure sesiuni de tip masă rotundă. Intervențiile ar trebui să nu depășească 4 minute.

1. Cum ar trebui realizate obiectivele politicii de coeziune prevăzute în tratat și cum ar trebui promovată guvernarea pe mai multe niveluri în noua arhitectură a politicilor UE după 2027? Cum ar trebui să fie programată aceasta în cadrul planului propus pentru fiecare țară, însoțit de reforme și investiții la nivel național și subnațional?
2. Ținând seama de abordarea Comisiei și de concluziile Consiliului European, cum ar trebui adaptată politica de coeziune în actuala perspectivă financiară pentru a răspunde efectiv priorităților și nevoilor emergente?